

forslag, der under 16. oktober 1964 blev afleveret til den nuværende undervisningsminister, og som folketingets udvalg er blevet bekendt med gennem undervisningsministerens oversendelse af forslaget pr. 3. februar 1965.

Dette forslag, der har vundet fuld støtte fra den samlede danske videnskab, foregriber efter kommissionens mening ikke uomstødelige afgørelser og er i nøjeste harmoni ikke blot med den ændring af kommissionens sammensætning, der på dansk initiativ blev hidført ved anordning af 25. maj 1936, hvorved der gennem optagelse i kommissionen blev givet islandske videnskabsmænd en betydelig indflydelse på arbejdet med at opbevare og nyttiggøre håndskrifterne for nordisk og international forskning, men også med nutidens stadig voksende interesse for nordisk og internationalt samarbejde og de nordiske regerings aktuelle bestræbelser, særlig inden for de akademiske områder.

Vi mener med fuld styrke at måtte advare mod det foreliggende lovforslag, og vi skal tillade os at nævne de vigtigste af vore indvendinger:

1. Lovforslaget af 27. april 1961 er langt videregående end de i Kommissionsbetænkningen af 1951 fremførte standpunkter, ene undtaget folketingsmand *Thorhild Holst* (Komm.).
2. Lovforslaget indeholder adskillige uklarheder: Således er ordet „kultureje“, isl. „menningareign“ en både i sproglig og indholdsmæssig henseende ejendommelig nydannelse. Begrebet findes lige så lidt som selve ordet defineret på noget kendt sprog, og udtrykket synes i sig selv en bekræftelse af den velkendte regel: „Thi netop, hvor begreber fattes, der melder sig et ord i rette tid“.
3. Den sondring mellem håndskrifter, som Arne Magnusson havde — eller må antages at have erhvervet direkte fra Island — og de håndskrifter, der, allerede før Arne Magnusson begyndte sin indsamling, var kommet til Danmark eller andre lande uden for Island, som Betænkningen af 1951 gennemfører (jfr. s. 117 ff.), og som rummede muligheder for en langt rimeligere fordeling, er i lovforslaget totalt forladt. Ved lovfors-

slagets eventuelle gennemførelse vil Danmark derfor være langt ringere stillet end de andre nordiske lande og ligeledes langt ringere stillet, end om Arne Magnusson aldrig havde eksisteret.

4. Lovforslagets kriterium for udlevering vil i mangfoldige og langt flere tilfælde, end den i 1961 foretagne „prøvegennemgang“ lader ane, give anledning til uenighed mellem de islandske og danske sagkyndige, der ifølge § 3 skal gennemgå håndskrifterne. Denne uenighed lader sig ikke afgøre, hverken af en politisk eller en faglig, filologisk opmand.
5. Lovforslaget er af indenlandsk og udenlandsk filologisk sagkundskab blevet karakteriseret som „makværk“, og juristen, professor dr. Thøger Nielsen har 5. juni 1961 udtalt, „at der ved det foreliggende lovforslag er udvist en ren prokuratoragtig snilde“.
6. Det har for udarbejdelsen og behandlingen af lovforslaget været karakteristisk, at man har søgt at undgå danske sagkyndiges deltagelse i forhandlingerne. End ikke Københavns Universitet, der i sin tid fik tillagt Den Arnamagnæanske Samling ved Arne Magnussons og hans hustrus testamente, har man søgt kontakt med, forinden forslaget på ny blev forelagt folketinget i oktober 1964. At Den Arnamagnæanske Kommission, der har ansvaret for samlingerne, også har været holdt udenfor drøftelserne, er under disse omstændigheder måske mindre ejendommeligt.

Det er efter kommissionens mening påfaldende, så lidet der er meddelt offentligheden om lovforslagets tilblivelse. Undervisningsministeren har givet en redegørelse på grundlag af nogle oplysninger, der efter hukommelsen er afgivet af fhv. statsminister *Viggo Kampmann* og fhv. undervisningsminister *Jørgen Jørgensen*, og denne redegørelse har været refereret i dagspressen 3. og 4. december 1964. Denne redegørelse indeholder f. eks. intet om henvendelsen fra det islandske udenrigsministerium til den danske regering af 2. marts 1961 om de islandske ønskers omfang, for at sagen fra islandske side kan anses for „definitivt løst“ (Berlingske Aftenavis 5. december 1964).

Det har været karakteristisk for sagens